

Käyttäjälähtöinen sairaalatalo – toiveista toteutukseen
Seinäjoki 11.2.2010

Esteettömyyttä – kenen ehdoilla?

Kirsti Pesola, tekn.lis. (arkkitehti SAFA)
projektipäällikkö, Vanhustyön keskusliitto, KÄKÄTE-projekti
puh 050 597 0069

kirsti.pesola@vtkl.fi | www.vtkl.fi

esteettömyydessä on kyse

- pienistä valinnoista ja suurista valinnoista
- turvallisuudesta ja laadusta
- huolto- ja kunnossapidosta
- rahasta – monessakin mielessä
- yhdenvertaisten mahdollisuuksien luomisesta
- ihmisoikeuksista, itsemääräämisestä ja omatoimisuudesta
- ymmärtämisestä, ajattelutavasta, asenteista ja toisten huomioon ottamisesta
- omasta tulevaisuudestamme

esteettömyys

- ei ole mielipide
- esteettömän ympäristön tulee palvella kaikkia käyttäjiä yhtäläisesti

rajoittunut toimintakyky

- ei ole pelkästään "noiden vammaisten" tai "noiden vanhusten" juttu
- ei ole ikäsidonnaista
- koskettaa jokaista meistä jossain elämämme vaiheessa
- koskettaa jatkuvasti huomattavan suurta osaa väestöstämme
- voi olla ympäristön aiheuttamaa, eli se ei välttämättä ole ihmisen ominaisuus

kyse on ihmisten
erilaisuudesta ja
erilaisista tarpeista ja
tottumuksista

ennemmin tai myöhemmin...

---

näkö heikkenee ja valontarve kasvaa

kuulo heikkenee

voimat ehtyvät ja tasapaino heikkenee

liikkuminen hidastuu/vaikeutuu

oman auton käyttö vähenee tai loppuu

muisti tekee tepposiaan

uusien asioiden omaksuminen hidastuu

reagointiaika kasvaa ja päätöksentekokyky hidastuu

keho haurastuu

kukaan meistä tiedä,
mitä huomisen tuo
tullessaan...

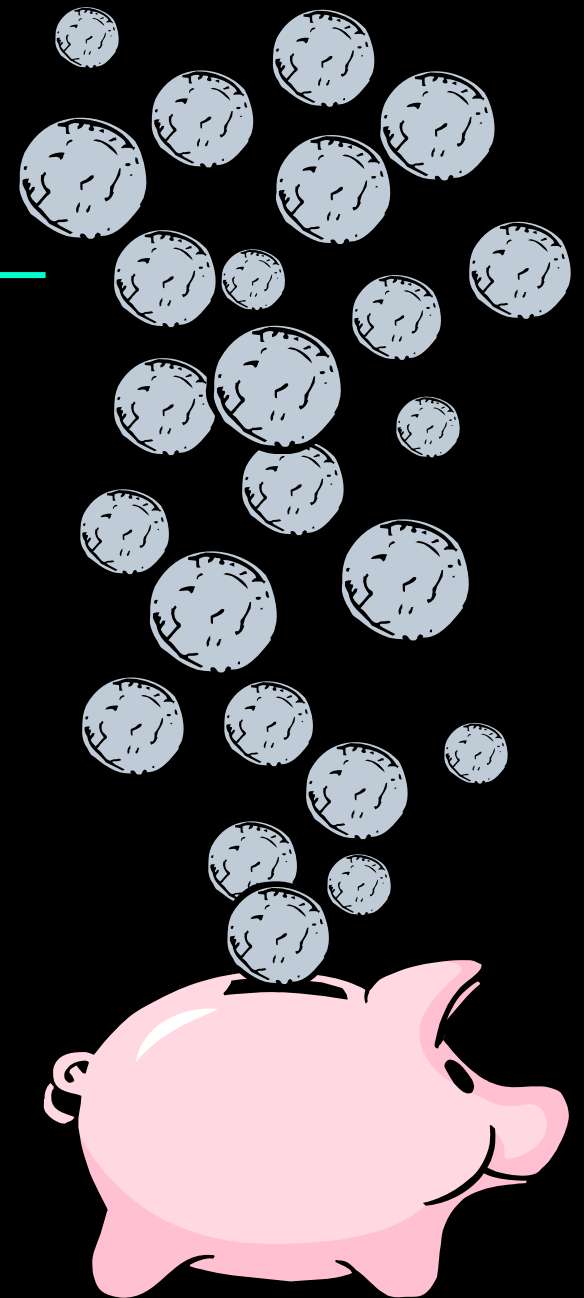

esteetön ympäristö

- vähentää apuvälineitten tarvetta
- vähentää avustajan tarvetta
- pienentää onnettomuusriskiä
- lisää tasa-arvoisuutta
- lisää omatoimisuutta
- ei passivoi

⇒ tuo säästöjä

lait, asetukset ja määräykset

Suomen perustuslaki

6 § Yhdenvertaisuus

Maankäyttö- ja rakennuslaki

5 § Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet

117§ Rakentamiselle asetettavat vaatimukset

167 § 2 mom. Ympäristöhoito

Maankäyttö- ja rakennusasetus

53 § Liikkumisesteetön rakentaminen (hallinto- ja palvelurakennukset, asuinrakennukset sekä työtiloja sisältävät rakennukset)

Suomen rakentamismääräyskokoelma, erityisesti:

F1 Julkiset rakennukset

F2 Rakennuksen käyttöturvallisuus

G1 Asuntorakentaminen

on hyvä muistaa, että:

- määräykset ja ohjeet ovat yleensä vähimmäisvaatimuksia – tai enimmäisvaatimuksia
- kukaan ei kiellä tekemästä parempaa

rakennettu ympäristö ja aistit

valaistus ja väritys

- valaistuksen tehtävänä on auttaa näkemään: ilman valoa emme näe mitään; hämärässä emme näe värejä
- kontrasteja tarvitaan (kaikenlaiset tasoerot, lattia/seinä, seinä/ovi, painikkeet, wc-kalusteet...)
- häikäisevää vastavaloa vältettävä
- mahdolliset loisteputkivalaisimet käytävillä mieluiten pituussuuntaan ja käytävän toiselle reunalle
- hyvä valaistus pienentää onnettomuusriskiä – huono valaistus ja väritys saattaa aiheuttaa virheaistimuksia
- hyvät kuunteluolosuhteet tärkeitä huonosti näkeville

akustiikka / kuunteluolosuhteet

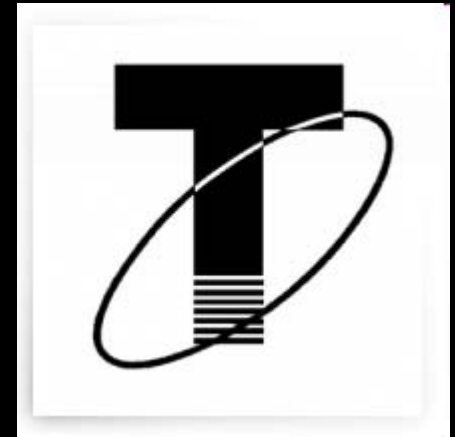

- ääneneristys
- äänenvaimennus ja jälkikaiunta-aika
- taustamelu

- induktiosilmukka

- hyvät valaistusolosuhteet tärkeitä huonokuuloisille

induktiosilmukka

- katsomoihin
- auditorioihin
- juhla- ja kokoustiloihin
- ravintolasaleihin
- opetustiloihin ja luokkiin

- palvelutiskeille

induktiosilmukka

- minimilaitteisto: silmukkavahvistin, silmukkajohto ja mikrofoni
- induktiosilmukka voidaan liittää äänentoistojärjestelmään
- äänentoistojärjestelmä voidaan liittää induktiosilmukkaan

- induktiosilmukka ei häiritse millään tavalla normaalikuuloisia

opastus ja löytäminen

o vet ja kynnykset

portaat,
luiskat ja rampit,
käsijohteet

hygieniatiilat

tärkeitä ovat myös

- ne yksityiskohdat, kun vakioratkaisut eivät aina "toimi"
- ei niin pientä yksityiskohtaa, etteikö sen suunnittelulla olisi merkitystä

kiitos

www.esteeton.fi

Kirsti Pesola, tekn.lis. (arkkitehti SAFA)
projektipäällikkö, Vanhustyön keskusliitto, KÄKÄTE-projekti
puh 050 597 0069

kirsti.pesola@vtkl.fi | www.vtkl.fi

